UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Quæst. 29. Quid præterea notandum sit circa horam pro legenda Missa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

Visual Library

corum ſtandum: *Henr.* autem docet, id tan-»
tùm licere finitâ Epiſtolâ vel Evangelio: *Tam-*»
bur. planè improbat. »

3. Si ante Canonem Sacerdos recordetur»
alicujus impedimenti, v.g. ſe non eſſe jejunum»
vel in gratia, vel irregularem, vel excommuni-»
catum; vel excommunicatus non toleratus»
præſumat intereſſe, nec poſſit expelli. »

4. Si urgeat gravis neceſſitas, vel propria, »
v.g. morbus; vel proximi, ùt ſi moriturus ſit»
baptizandus vel abſolvendus, *Trull. Diap.5.t.*»
3.R 70. In aliis tamen Sacramentis non ita ne-»
ceſſariis, non decet inter conſecrationem &»
ſumptionem interrumpere, niſi moriturus eſ-»
ſet in propinquo, nec opus eſſet veſtes exuere,»
vel niſi pœnitentiæ Sacramentum ob phrene-»
ſin ſuſcipere non poſſit, *Lay. Tamb. l.2.exp.Sac.*»
c.7. Revertens autem ad Sacrificium Sacerdos,»
ſi fuerit antè facta conſecratio, incipiet, ubi»
deſiderat, utì & ſi facta non fuerit, & parva mo-»
ra interceſſerit, v.g. minor quàm unius horæ; »
ſi autem longior, ordietur ab initio. *Tamb.* »
c.8. §.7.

ADDENDA.

224. Q*uæſt. 29. Quid præterea notandum ſit circa ho-*
ram pro legenda Miſſa. R. ſeqq. §. 1. A-
miſſio notabilis lucri apud homines, qui nego-
tiatione victitant vel non abundant, æquipa-
ratur damno gravi, ideoque cenſetur cauſa ſuf-
ficiens anticipandi pro illis horam Miſſæ, *Paſq.*
q.409. Inter alias autem cauſas præveniendi
auroram ponit *Henriq.* etiam occaſionem itine-
ris, ut commodiùs fiat, quod tamen *Sot. Laym.*
Quartus in Rubr. Miſſ. p.1.t.15.d.4. tantùm ad-
mittunt

mittunt in casu, quo v. g. populus deberet ire peregrè, sed etiam admitti potest, si tu alioquin deberes & non posses solus proficisci.

225. §. 2. Generales, Provinciales & Superiores locales possunt etiam seclusis privilegiis cum suis Religiosis dispensare, ut concurrente causâ rationabili anticipent aut postponant tempus celebrandi, sunt enim Ordinarii ipsorum, & possunt, quod potest Episcopus cum Sacerdotibus sæcularibus, *Pasq.* q. 422.

226. §. 3. Aurora in Martio circa æquinoctium præcedit Solem per horam cum quadrante. In Junio circa Solstitium, per duas horas cum quadrante. In Februario & Septembri, per horam & mediam. In aliis mensibus, aliquando per duas horas vel per unam cum tribus quadrantibus. Itaque excepto *Martio* semper durat saltem per horam & dimidiam, *Aversa* q. 11. s. 15. §. *quartò. Quartus* suprà D. 2. notans auroræ tempus sumendum esse non mathematicè sed moraliter, ideoque nihil peccare, qui tum celebrat, ut dici possit adhuc in aurora celebrasse vel absolvisse cum aurora, ita ut saltem finis *Missæ* attingat auroram, *Suar. Aversa* & alii.

227. §. 4. Inter causas exspectandi post meridiem etiam est solennitas, nam *Suar. Vasq. Aversa*, *Tamb.* dicunt, & praxis confirmat, inquit *Quart.* si Missa solennis & concio diu durant, post eam *Missam* dici solere aliam privatam ob commoditatem populi, etiam usque ad tertiam; attamen quoad hoc attendenda est consuetudo locorum: Hinc quamvis *Nav. Vivald. Dicast. Gob.* t. 3. n. 202. dicant, & probabile agnoscat *Tann.* D. 5. q. 10. n. 6. Sacerdotem licitè incipere Missam etiam horâ tertiâ post meridiem, ut sic

festo

festo die ipsemet Missam audiat, tamen *Suar.* & alii meliùs negant, quia non videtur esse tanti, ut unus privatus Missam audiat.

§. 5. Docet *Quartus* meridiem etiam sumi 228.
debere moraliter & non mathematicè, ex quo videtur sequi, posse etiam sine causa differri inchoationem Missæ, quamdiu non longè distatur à meridiè: sed quamvìs possit esse veniale tantùm, si non sit notabilis distantia à meridie, aut etiam nullum, secundùm *Aversa*, si sit parva; quia sic habet consuetudo, tamen probabilius videtur, assignatum tempus meridiei debere attendi ad momentum, quia quando Leges, utì hìc, determinant tempus, intelligendæ sunt ad momentum, si hoc cognosci possit, utì dixi l. 1. n. 583.; quamvìs autem certò non cognoscamus punctum mediæ diei mathematicum, tamen per horologia communiter bene ordinata certò cognoscimus punctum mediæ diei Ecclesiasticum, & ad hoc tempus Ecclesiasticum nos astringit Ecclesia, utì ibidem n. 584. est dictum. *Neque his obstat*, quòd n. 226. dixerim tempus auroræ sumendum esse, non mathematicè, sed moraliter, *nam* disparitas est, quòd tempus auroræ resciri non possit, nequidem secundùm punctum temporis Ecclesiasticè sumpti, oppositum autem est de meridie, utì dictum est.

§. 6. Putant aliqui licere apud Principes Ger- 229.
maniæ per consuetudinem receptam differre Missam usque ad primam, quod verum est etiam pro die feriali, si causa publica ita postulet, v. g. si Princeps debeat interesse consilio, excipere Legatos, dare necessarias audientias, nec aliter sine magno incommodo disponi possit

de

de tempore Missæ. Et pro Sacerdotibus Societatis JESU habetur facultas in Comp. Privil. v. *Missa* §. 3. itineris vel alterius legitimi impedimenti causâ legendi infra primam, quæ facultas communicatur omnibus Superioribus, & iis, quibus ipsi commiserint. Putantque plures cum *Aversa* §. *Admittunt*., & *Sporer* n. 449. absque ullo privilegio etiam licere cuivis Sacerdoti per horam post meridiem celebrare die festo, si antè fuit impedius ratione itineris.

230. Q. 30. *Quid addendum sit circa obligationem orandi Matutinum & Laudes ante celebrationem Missæ.* R. Hoc unicum, quòd quamvis multi graves Authores ex Antiquis, quorum octodecim recenset *Aversa* q. 11. s. 22. §. *Octavò*, dixerint esse mortale hoc negligere, tamen præter citatos à *Busenb.* n. 223. & 308. docent *Silv. Arrag. Henriq. Valent. Vasq. Bellarm. Victor. Bonac. Can. Cón. Sanch. Less. Bass. Baldel. Castrop.* aliique plurimi cum *Fagund.* præcepto 1. l. 3. c. 17. *Ills.* t. 5. n. 73. non esse mortale, & quando adest causa rationabilis, licèt non omnino gravis, v. g. major commoditas studii vel itineris, nequidem esse veniale. Imò *Sot. Suar. Tamb.* & alii apud *Gob.* t. 3. n. 667. dicunt per se loquendo, nullum esse peccatum, quia nullibi invenitur præceptum, nec videtur esse ulla specialis connexio aut dependentia Missæ ab illis precibus: hinc etiam *Marchant* & *Quartus* p. 2. t. 1. d. 1. dicunt esse consilium & quandam congruentiam, ut fiat. Attamen probabilius est cum *Aversa* & aliis communiter esse veniale, nam in Rubrica §. 10. hoc numeratur inter defectus peccaminosos; & ratio præcipiendi potuit esse, ut celebraturus advertat, quas orationes & commemorationes

facere